

KÂR PAYLARININ FARKLI TAKVİM YILLARINDA ELDE EDİLMESİ HALİNDE VERGİ TEVKİFATI VE BEYAN SORUNLARI

Kâr Paylarının Farklı Takvim Yıllarında Elde Edilmesi Halinde Vergi Tevkifatı Ve Beyan Sorunları

Güray ÖĞREDİK

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir
Mazars&Denge Denetim YMM A.Ş.

Mali Pusula, Mayıs 2006

1- GİRİŞ

Şirketler, elde ettikleri kârlarını ortaklarına dağıttıklarında bilindiği üzere GVK Madde 94/6-b bendi kapsamında stopaj yapmaktadırlar. Gerçek kişi ortaklar ise elde ettikleri bu kâr paylarını ayrıca şahsi gelir vergisi beyanlarına konu etmektedirler. Çalışmamızda, gerçek kişi ortakların kâr paylarını birden fazla takvim yılı içinde taksitler halinde elde etmeleri durumu ile şirket genel kurulu tarafından kâr dağıtımına karar verilmesi ancak fiili ödemeler için gelecek takvim yılında veya yıllarında tarihler tespit edilmesi halinde gelir vergisi beyanının hangi dönemde yapılacağı, ayrıca kurum bünyesinde yapılan stopajın bu şekilde nasıl mahsup edileceği ve kurum bünyesinde kâr dağıtımına ilişkin vergi kesintisinin/stopajın (GVK Md.94/6-b) yapılacağı zamanın belirlenmesi konularındaki görüşlerimiz açıklanacaktır.

2- GELİR VERGİSİNDE VERGİYİ DOĞURAN OLAY

Gelir vergisinde vergiyi doğuran olay gelirin elde edilmesidir. Elde etme, geliri oluşturan kazanç ve iratları hukuken ve iktisaden tasarruf etmektir. Gelirin elde edilmesi gelir unsurları itibarıyla farklı esaslara bağlanmıştır. Elde etmede dört esas söz konusudur.

2.1- Tahakkuk Esası

Bir karşılığa dayanan iş veya işlemlerde bunun karşılığını teşkil eden bedelin ödenmesi gereken safhaya gelmesidir. Bu safhada geliri doğuran iş veya işlem eksiksiz olarak tamamlanır. Gelir kapsam ve tutar olarak kesinleşir.

2.2.- Hukuki Tasarruf İlkesi

Gelirin sahibi tarafından talep edilebilir duruma gelmesidir. Talepte bulunabilmek için kararlaştırılan bir sürenin dolması veya ödeme tarihinin gelmesi gerekir.

2.3- Ekonomik Tasarruf İlkesi

Ödemeyi yapacak olan bakımından gelirin, sahibi tarafından istendiği anda ödenecek duruma getirilmesidir. Hukuki tasarruf ile iç içedir.

2.4- Tahsil (Fiili Tasarruf) Esası

Gelirin nakit, ayın veya hak olarak sahibinin mal varlığına dahil olmasıdır.

Ticari ve zirai kazançta tahakkuk, serbest meslek kazancında ve gayri menkul sermaye iradında tahsil, ücretlerde hukuki tasarruf, **menkul sermaye iratlarında ise hukuki ve ekonomik tasarruf ilkesi geçerlidir.**

Diğer kazanç ve iratlarda işlemin mahiyetine göre hepsi söz konusu olabilir. [1]

Ancak bu noktada **menkul sermaye iratları açısından** şu hususa özellikle dikkat edilmesi gerekir. Asıl ölçü gelirin, geliri doğuran muamelenin karşı tarafınca gelir sahibinin emrine amade kılınmış olmasını ifade eden ekonomik tasarruf olmakla beraber, bunun tespiti güç olduğundan hukuki tasarruf esas alınır. Gelirin sahibi tarafından hukuken talep edilebilir hale geldiği anda, ekonomik tasarrufunda karine olarak doğduğu kabul edilir. **Talep hakkı doğmuş olduğu halde ekonomik tasarrufun sağlanmadığı ve dolayısıyla gelirin elde edilmemiş olduğunu ispat külfeti mükellefe düşer.** [2]

Menkul sermaye iratlarında elde etme kavramını çok güzel açıklayan bazı Danıştay Kararlarına aşağıda yer vermekteyiz.

Danıştay Üçüncü Daire

Tarih : 01.01.1988

Esas No. : 1987/1402

Karar No. : 1988/1364

GVK Md. 75

Menkul sermaye iradının vergilendirilmesinde elde etme esas olup, elde edilmiş sayılabilmek için, iradın hukuken ve iktisaden kazanç sahibinin tasarrufuna girmesi gerekmektedir.

193 sayılı **Gelir Vergisi Kanunu'nun 75. maddesinde**, menkul sermaye iradının vergilendirilmesinde elde etmenin esas olduğu açıklanmış, ancak **elde etmeyi tanımlayan bir hüküm yer almamıştır.**

Menkul sermaye iratlarında elde etme genel olarak, irada hukuken ve iktisaden tasarruf etme olarak tanımlanabilir.

Bir menkul sermaye iradının elde edilmiş sayılabilmesi, sadece hukuken tasarruf edilebilmesine diğer bir anlatımla, tahsil edilebilir hale gelmesine değil, ayrıca irada iktisaden tasarruf edebilme imkanının da bulunmasına bağlıdır.

Bir şeye iktisaden tasarruf edebilmek demek, o şeyden her an faydalanabilme imkanının bulunması demektir.

Daha açık bir anlatımla, borç verme karşılığında, menkul sermaye iradı yönünden faiz gelirinin elde edilmiş sayılabilmesi için, borçlu bakımından faizin nakden veya hesaben ödenmiş olması, alacaklı açısından ise faizin, nakten, aynen mehsup veya takas gibi çeşitli şekillerde tahsil edilmiş olması gerekir.

Olayda, davacının verdiği 700.000 lira borç para karşılığında faiz dahil 11.11.1982 tarihinde borçlunun gayrimenkulüne ipotek konulduğu, ipoteğin vade tarihinin 20.9.1983 tarihi olmakla birlikte, borç vadesinde ödenmediği için borç aslı ve faizin tamamının icra marifetiyle 1984 yılında ödendiği anlaşıldığından, faizin gelirin menkul sermaye iradı olarak elde edildiği, 1984 dönem geliri sayılarak vergilendirilmesi gerekirken 1982 takvim yılı için cezalı vergi salınmasında yasal isabet görülmemiştir. Bu bakımdan Vergi Mahkemesi'nce vergilendirme döneminde hata bulunduğu gerekçesiyle cezalı tarhiyatın kaldırılmasına ilişkin kararı sonuç olarak uygun bulunmuştur.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddiyle Vergi Mahkemesi'nin kararının sonuç olarak onanmasına oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay Üçüncü Daire

Tarih : 05.03.1991
Esas No. : 1990/32
Karar No. : 1991/716

GVK Md75

Menkul sermaye iradın vergilendirilmesinde tahsil esası geçerlidir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 75. maddesinde, sermaye iradının vergilendirilmesinde, elde etmenin esas olduğu hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinde ise, davacının 1987 yılında ipotek karşılığı bir defaya mahsus olmak üzere 2 yıl vadeli borç para verdiği anlaşılmış bulunmaktadır.

Yukarıda sözü edilen madde hükmü karşısında iki yıl vadeli olarak verilen borç paranın faiz geliri asgari 2 yılı sonra elde edileceğine göre, faiz gelirinin ancak tahsil edildiği yılda vergilendirilmesi gerekmektedir.

Bu durum karşısında, davacı adına, 1987 yılı için yapılan tarhiyatı işleminde vergilendirme dönemindeki ata nedeniyle iabet görülmediği cihetle mükellef temyiz isteminin kabulüne Vergi Mahkemesi kararının bozulmasına, aynı sebeplerle Vergi Dairesi Müdürlüğü temyiz isteminin reddine oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay Dördüncü Daire

Tarih : 20.4.1993
Esas No. : 1992/68
Karar No. : 1993/1725

GVK Md.75

Menkul sermaye iradı niteliğindeki gelirin ancak ödeme ile elde edilebileceği ve o dönemin geliri olarak vergilendirileceği, borcun vade tarihine göre faiz hesaplanarak borç verildiği tarihte menkul sermaye iradı elde edildiği kabul edilmez.

Danıştay Dördüncü Daire

Tarih : 11.10.1999
Esas No :- 1998/4034
Karar No : 1999/3407

GVK Md75

Alacak faizini beyan etmediği öne sürülen kişinin, alacağının karşılığında aldığı senedin karşılığı paranın ödenmediğinin ve icra takibine geçildiğinin anlaşılması halinde, menkul sermaye iradından söz edilemez.

Danıştay Kararlarında da açıklandığı üzere, menkul sermaye iratlarında hukuki ve ekonomik tasarruf birlikte gerçekleşmelidir. Ekonomik tasarruf ise çoğu zaman tahsil esası ile iç içe girmiş bir kavramdır. Bu konu özellikle bir sonraki bölümde yer vereceğimiz, kâr paylarının şirket yetkili organınca karar alınmasına rağmen çeşitli nedenlerle fiilen dağıtılmaması durumunda gerçek kişi ortaklar tarafından menkul sermaye iradı elde edilmiş sayılmayacaktır görüşü açısından önemlidir.

3- KÂR PAYLARININ GELİR VERGİSİ KANUNU AÇISINDAN ELDE EDİLDİĞİ ZAMAN

Bilindiği üzere ticaret hukuku açısından kâr paylarının ortaklar açısından alacak hakkına dönüşebilmesi anonim şirketlerde genel kurulun, limited şirketlerde ise ortaklar genel kurulunun kâr dağıtımına ilişkin karar vermesi ile mümkündür.

Gelirin elde edilmesi açısından genel kurulun kâr dağıtım kararı vermiş olması o gelirin elde edildiği anlamına gelmez. Bir başka ifadeyle ticaret hukuku açısından alacak hakkı doğar ancak vergi hukuku açısından elde edilmiş bir gelirden söz etmek mümkün değildir.

Menkul sermaye iratlarında elde etme hukuki ve ekonomik tasarruf ile meydana gelir. **Genel kurulun kâr dağıtım kararı almış olması hukuki tasarruftur.** Ancak kâr payının elde edilmiş sayılabilmesi için pay sahibinin ekonomik olarak da kâr payına tasarruf edebilmesi gerekir. **Kâr payı açısından ekonomik tasarruf ise kâr payının nakden veya hesaben dağıtıldığı anda meydana gelir.**

Buna göre, bir gelirin hukuken talep edilebilir hale geldiği halde, ödemeyi yapacak olanın yükümlülüklerini yerine getirmemek suretiyle gelirin fiilen sahibinin emrine amade kılınmaması halinde, gelir elde edilmiş kabul edilmeyecektir.

3.1- Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtım

Anonim şirketlerde kâr dağıtım kararını şirket genel kurulu vermektedir. Genel kurul kâr dağıtım kararını vermiş ve kâr dağıtım tarihini belirlemiş ise, kâr dağıtım tarihinde; genel kurul tarafından kâr dağıtım tarihini tespitinin şirket yönetim kuruluna bırakıldığı durumda ise, yönetim kurulunun tespit ettiği dağıtım tarihinde kâr payı elde edilmiş olacaktır.

Ancak, bu tarihte kurum tarafından çeşitli nedenlerle kâr dağıtımına başlanmaması halinde, kâr paylarının, fiilen dağıtımına başlandığı tarihte elde edileceği tabiidir. Kâr dağıtımına başlandığı halde, ortağın kâr payını tahsil etmemiş olması, hukuki ve ekonomik tasarruf gerçekleşeceğinden kâr payının elde edilmesine tesir etmemektedir.

Diğer taraftan, şirket yetkili organlarınca kâr dağıtımına ilişkin hukuki prosedür tamamlanmamakla birlikte, kâr payının fiilen dağıtıldığı ve ortak tarafından tahsil edildiği durumda da fiili tasarruf gerçekleşeceğinden, kâr payı elde edilmiş olacaktır.

3.2- Limited Şirketlerde Kâr Dağıtım

Limited şirketlerde kâr dağıtım kararı, şirket ortak sayısının 20'den fazla olduğu durumlarda şirket ortaklar kurulu tarafından verilir. Ortak sayısının 20 veya daha az olması durumunda bu karar ortakların yazılı oyları ile alınır.

Her iki halde de, kâr dağıtımına karar verilmiş ve kâr dağıtım tarihi saptanmış ise, kâr dağıtım tarihinde kâr payı ortaklar tarafından elde edilmiş kabul edilir.

Ancak, bu tarihte kurum tarafından çeşitli nedenlerle kâr dağıtımına başlanmaması halinde, kâr payları, fiilen dağıtımına başlandığı tarihte elde edilecektir. Anonim şirketlerde olduğu gibi kâr paylarının bu tarihten sonra tahsil edilmemiş olması elde etme açısından önem arz etmemektedir. Aynı şekilde, kâr dağıtımına ilişkin hukuki prosedür yerine getirilmemekle birlikte, kârın ortaklara fiilen dağıtıldığı durumda da kâr payının elde edilmesi gerçekleşmiş olacaktır. [3]

4- KÂR PAYLARI ÜZERİNDEN YAPILACAK GELİR VERGİSİ TEVKİFATI (GVK MADDE 94/6-b) KÂR DAĞITIM KARARI ALINDIĞI ZAMAN MI KÂRIN FİİLEN DAĞITILDIĞI ZAMAN MI YAPILACAKTIR?

Uygulamada duraksamaya yol açabilecek bir husus kâr payları üzerinden yapılacak gelir vergisi tevkifatının kâr dağıtım kararının alındığı zaman mı yoksa kârın fiilen dağıtıldığı zamanda mı yapılacağı konusundadır.

GVK'nun vergi kesintisine ilişkin 94. maddesinin birinci fıkrasında gelir vergisi kesintisinin nakden veya hesaben ödemenin yapıldığı anda olacağı şeklindedir. Hatta kanun koyucu daha da ileri bir aşamaya geçerek kesintiye tabi olan hususlara ilişkin olarak avans olarak yapılan ödemelerin dahi kesintiye tabi olacağını belirtmiştir.

Genel kurulun kâr dağıtım kararı alması dağıtılacak kâr tutarının tespiti bir başka anlamda tahakkukudur. **Dağıtım kararı ortak açısından alacak hakkı doğurduğundan hukuken tasarruf etme anlamına gelmektedir.** Yasanın aradığı hukuki ve ekonomik tasarruf anlamında tasarruf etme hadisesi yıllık beyana tabi menkul sermaye iradının tespitine ilişkin bir durumdur. Kaldı ki, vergi kesintisinin yapılabilmesi için hesaben ödeme de yeterli görülmüştür.

Genel kurulda kâr dağıtım kararının alınması ve tutarın tespit edilmesi ile ortağın alacak hakkı doğmakta ve şirketin ortağa karşı borcu oluşmakta ve buna bağlı olarakta **hesaben ödeme gerçekleşmiş olmaktadır.** Dolayısıyla da **hesaben ödemenin yapıldığı anda gelir vergisi kesintisinin yapılması gerektiği görüşündeyiz.**

GVK'nun 94. maddesinde bentler halinde, tüm gelir unsurlarına ilişkin nakden veya hesaben (avans olarak ödenenler dahil) ödemeler, vergi kesintisi yapılmasının temel koşuludur. Bir başka ifadeyle bu maddeye göre vergi kesintisi yaparken ilgili kazanç unsurlarına ilişkin elde etmeye ait ilkeler ortadan kalkmakta ve vergi kesintisi için tahakkuk, ekonomik tasarruf, hukuki tasarruf...v.b.leri gibi kriterlerin yerini ödeme (nakden veya hesaben veya avans olarak) kriteri geçerli olmaktadır.

Hesaben ödeme ise **GVK'nun 96. maddesinde;** vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren **her türlü kayıt ve işlemler** ifade eder şeklinde açıklanmıştır.

Kısaca konumuz açısından belirtmek gerekirse şirket genel kurulu ya da ortaklar kurulu kâr dağıtımına karar vermişse, dağıtılması kararlaştırılan kâr üzerinden kesinti yapıp takip eden ayda yasal süresi içinde bağlı olunan vergi dairesine muhtasar beyanname ile beyan edilerek ödenmek zorundadır. [4]

5- VERGİ MUHASEBESİ AÇISINDAN MEVZUATTA YER ALAN AÇIKLAMALARIN İRDELENMESİ

5.1- Kâr Dağıtım İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi

Aksi bir durum gerçekleşmedikçe, klasik kâr dağıtım kaydı aşağıdaki şekilde olmaktadır.

----- / -----

590 DÖNEM NET KÂRI

540 YASAL YEDEKLER
540.01 I. Tertip Yasal Yedek Akçe

570 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI

... yılı kârının %5 yasal yedek ayrımı sonrası geçmiş yıl kârı hesabına devri

----- / -----

570 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI

540 YASAL YEDEKLER

540.02 II.Tertip Yasal Yedek Akçe

331 ORTAKLARA BORÇLAR
(I. ve II. Temettü Toplamı)

360 ÖDENECEK VERGİLER
360.05 Kâr Dağıtım Stopajı

..... yılı kârının tarih ve ... sayılı genel kurul kararına istinaden dağıtımı
----- / -----

5.2- Kâr Dağıtım Kararının Alındığı Tarih ile Fiili Kâr Payı Ödemelerinin Aynı Takvim Yılı İçinde Olması

Örneğin; (X) A.Ş. Yönetim Kurulu, Genel Kuruldan aldığı yetkiye göre, 14 haziran 2006'da 2005 yılı kârının eylül 2006 ayı içinde dağıtımına dair karar almıştır.

Yukarıda (4) numaralı bölümde açıkladığımız üzere, kâr dağıtım kararının alınması ile işlem kesinleşmekte, bir diğer ifadeyle tahakkuk etmekte, ortaklar açısından alacak hakkı doğuran hukuki tasarruf gerçekleşmekte, vergi kesintisi açısından ise hesaben ödeme işlemi yapılmış olmaktadır.

Bu durumda yapılması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır.

----- 14/06/2006 -----

570 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI

540 YASAL YEDEKLER
540.02 II.Tertip Yasal Yedek Akçe

331 ORTAKLARA BORÇLAR
(I. ve II. Temettü Toplamı)

360 ÖDENECEK VERGİLER
360.05 Kâr Dağıtım Stopajı

2005 yılı kârının 14.06.2006 tarih ve ... sayılı yönetim kurulu kararına istinaden dağıtımı
----- / -----

Burada kayda alınacak vergi kesintisi ise haziran ayı muhtasar beyannamesi ile beyan edilerek ödenecektir. Eylül 2006'da ödeme gerçekleştiğinde ise 360 hesap kapatılacaktır.

Gerçek kişi ortaklar açısından ise 2006 yılında menkul sermaye iradı elde edilmiş olacaktır. Dolayısıyla 2006 yılı gelir vergisi beyannamesi ile bu kazançlarını beyan edeceklerdir.

5.3- Kâr Dağıtım Kararının Alındığı Yıl İle Fiili Ödemenin Farklı Yıllarda Olması

Yukarıdaki örneğimizde, 14 haziran 2006'da alınan kararda, kâr paylarının örneğin 14.03.2007'de ödeneceği belirtilseydi mevzuat açısından ne gibi özellikli durumlar ortaya çıkardı?

Kâr dağıtım kararının alınması ile GVK Madde 94 ve 96 açısından hesaben ödeme işleminin gerçekleştiğini ve şahıslar açısından menkul sermaye iradının elde edilmesinde hukuki ve ekonomik tasarruf ilkesinin vergi kesintisi açısından geçerli olmadığını ve bu hususa dikkat edilmeyeceğini yukarıda açıklamıştık. Bu durumda 14.06.2006

tarihinde yine (5.2) numaralı bölümde yer verdiğimiz muhasebe kaydı ile kâr dağıtım işleminin tahakkuk kaydı yapılacak ve vergi kesintisi de kayıtlara alınacaktır.

Ancak, gerçek kişi ortaklar açısından hukuki tasarruf gerçekleşmekle birlikte ekonomik tasarruf gerçekleşmediği için 2006 yılına ilişkin olarak bir menkul sermaye iradının elde edildiğinden bahsedilmesi söz konusu değildir. Menkul sermaye iradı 2007 takvim yılında elde edilmiş kabul edilecektir.

Bu durumda, 2007 yılı gelir vergisi beyanında kâr paylarının beyanı sırasında mahsup edilecek vergi kesintisi tutarları da, 14.06.2006 tarihli kayıtla muhasebe kaydedilen ve haziran 2006 muhtasar beyanı ile beyan edilen vergi kesintisi tutarları olacaktır.

5.4- Kâr Dağıtım Kararının Alındığı Takvim Yılı İçinde Kâr Paylarının Bir Kısımının Ödenmesi, Bir Kısımının İse Ertesi Takvim Yılında Ödenmesi ya da Kararda Ödeme Taksitlerinin Bu Şekilde Belirlenmesi

Örneğin; 14.06.2006 tarihli kararda, 2005 yılı kâr paylarının 14.09.2006 ve 14.03.2007 tarihlerinde 2 eşit taksitte ödeneceği kararı alındıysa veya kararda kâr paylarının tek seferde 14.09.2006 tarihinde ödeneceği kararı alınmış olsa bile şirketin finansal sıkıntıları nedeniyle, bu tarihte kâr paylarının ancak yarısını ödeyebilmesi ve kalan kısmını da 14.03.2007'de ödemesi durumunda vergisel yönden karşılaşılabilecek özellikli durumlar nelerdir?

Çalışmamızda yer verdiğimiz kurum bünyesinde yapılacak kâr dağıtım stopajı açısından 14.06.2006 tarihinde yapılacak muhasebe kaydı açısından değişen bir durum yoktur.

Ancak, gerçek kişi ortaklar açısından 2006 yılında menkul sermaye iradı olarak elde edildiği kabul edilecek tutar, ekonomik olarak ta tasarruf edebildikleri ve kendilerin ödenen kâr payları kadardır. 2007 yılı içinde elde ettikleri kısım ise 2007 yılı gelir vergisi beyanına konu edilecek bir menkul sermaye iradıdır.

Bu noktada stopajın, vergi kesintisinin mahsubu sorunu ortaya çıkmaktadır. Bize göre yapılması gereken; gerçek kişi ortaklar, söz konusu kararda hesap edilerek ilan edilen ve kendilerine düşen kâr paylarının oransal olarak ne kadarını tahsil etmişse, bu orana isabet eden vergi kesintisini de ilgili yıla ait şahsi gelir vergisi beyanlarında mahsup olarak düşebilecektir.

Örneğin; 2005 yılı dağıtılabılır kârı 100.000 YTL. Kâr dağıtım stopajı (%10) 10.000 YTL. 331 Ortaklara Borçlar hesabına kaydedilen tutar 90.000 YTL . Şirketin 5 ortağı olduğunu, tamamının gerçek kişi olduğunu ve hisselerinin eşit olduğunu (%20) kabul etmekteyiz.

Bu durumda, 14.09.2006'da 45.000 YTL, 14.03.2007'de de 45.000 YTL ödeme yapılmıştır. Ortaklar 2006 yılı gelir vergisi beyanlarında 45.000 YTL menkul sermaye iradını (kâr payı olarak) beyan edecekler (45.000 / 5 = 9.000 YTL/kişi) ve 5.000 YTL'de ((45.000/90.000) x 10.000 = 5.000) vergi kesintisini (5.000 /5 = 1.000 YTL/kişi) gelir vergisi beyanlarında hesapladıkları gelir vergisinden mahsup edeceklerdir.

6- SONUÇ

Şirketler, yetkili kurullarınca kâr dağıtım kararının verildiği tarih itibarıyla şirket ortaklarına karşı hukuken borçlu duruma gelmektedirler. Diğer bir söyleyişle, GVK Madde 96'da açıklandığı gibi, istihkak sahiplerine karşı şirketi borçlu durumda gösteren bir işlem gerçekleşmekte olmakta ve hesaben ödeme gerçekleşmektedir. Şirketin

gerçek kişi ortakları ise bu karara istinaden kâr payları üzerinde (menkul sermaye iradı) hukuki olarak tasarruf tesis etmektedirler ancak ekonomik tasarruf, kârın dağıtılacağı tarih geldiğinde ve şirket tarafından fiilen ödeme (nakdi veya ayni) yapıldığı tarihte oluşacaktır.

GVK Madde 94/6-b bendi açısından yapılacak vergi tevkifatında ise şahısların hukuki ve ekonomik tasarrufların gerçekleşip gerçekleşmemesi önemli değildir. Önemli olan hesaben ödeme yapıldığını ispat eden herhangi bir işlem veya kayıttır. Şirket yetkili organının aldığı karar ise hesaben ödemenin ispatıdır ve bu kararın alındığı aya ait muhtasar beyanname ile kâr dağıtımına bağılı tevkifat yapılacak ve beyan edilecektir.

Kâr dağıtım tarihi olarak tespit edilen zamanda, çeşitli sebeplerle fiilen ortaklara bir ödeme yapılamazsa, ekonomik tasarruf gerçekleşmemiş sayılacaktır. Dolayısıyla, kâr paylarına bağılı olarak menkul sermaye iradı beyanı, kâr paylarının bilfiil elde edildiği yılın gelir vergisi beyannamesi ile olacaktır.

Kâr dağıtımın çeşitli nedenlerle birden fazla takvim yılına sarkması halinde, her bir takvim yılında elde edilen kâr payına isabet eden ve gelir vergisi beyannamesi üzerinde mahsup edilecek vergi kesintisi elde edilen kâr payına göre orantı kurularak tespit edilmelidir.

Hazırlayan:

Güray ÖĞREDİK

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

Mazars/Denge Denetim YMM A.Ş.

Vergi Bölümü/Uzman Denetçi

[1] ALTINDAĞ, Mehmet; "Vergi ve Revizyon Rehberi", Yaklaşım Yayınları, Eylül 2001, 2. Baskı, sayfa: 5-6

[2] ÖZBALCI, Yılmaz, "Gelir Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları", Oluş Yayıncılık A.Ş., Ocak 2004, sayfa: 614

[3] KARYAĞDI, Nazmi; "TTK, SPK, KVK ve GVK Kapsamında Kâr Dağıtımı", Maliye Hesap Uzmanları Derneği Yayını, 1999, sayfa: 284 ilâ 286

[4] KARYAĞDI, Nazmi; a.g.e., sayfa: 285